

Micro-nachtvlinders

Op 20 mei werden enkele exemplaren van de langsprietmot *Adela fibulella* op Gewone Ereprijs (*Veronica chamaedrys*) bij Wijnjewoude aangetroffen. De eerste waarneming in Friesland. was op 25 mei 1991 tijdens een excursie van de N.E.V.-afd.Noord in de Lindevallei bij Wolvega (Jaarverslag Vlinderwerkgroep 1991 en 1993).

In oktober zijn diverse mijnen van *Phyllonorycter leucographella* op Vuurdoorn gevonden in Allardsoog bij Bakkeveen (J.Kuchlein). Later werden er meer vindplaatsen gemeld, namelijk Hemrik, Leeuwarden, Harlingen en Sneek (L.Bot). Deze mineerder was nog niet eerder in Friesland waargenomen.

Janny Sinnema

Over een bijzondere huisgenoot

In de maand september van dit jaar kreeg ik een prachtig motje onder ogen. Het zat in een jampotje en het was een van de honderden exemplaren, die een mevrouw uit Wolvega in huis had. De last, die men ondervond, was niet zozeer de aanwezigheid van de vlindertjes zelf, maar veeleer de aanwezigheid van de larven in allerlei voedsel, dat voor kortere of langere tijd was opgeslagen. Men wilde natuurlijk weten, wat voor een soort het was en wat er tegen te ondernemen viel.

Even het signalement. Spanwijdte ruim anderhalve centimeter. De basishelft van de voorvleugels was wit en leek besprenkeld met donkere stipjes. Het andere deel was warm oranje gekleurd en bleek te zijn voorzien van drie donkere dwarsbanden. Een juweeltje om te zien dus, althans met behulp van een microscoop. Aan de uitgebreide palpen was te zien, dat het om een Pyralide ging. Dus even kijken in de Pyraliden-boeken van Palm en Goater. Geen resultaat en dat kwam door de kwaliteit van de afbeeldingen. Maar in het aardige boekje "Kleinschmetterlinge" van Kaltenbach stond hij een uitstekend weergegeven. Het bleek *Plodia interpunctella* te zijn. De schade bestond uit het consumeren van allerlei soorten producten door de rupsen. In een la bijvoorbeeld lag een veelheid aan koekjes en daarin verscheen alras een flinke serie gangetjes. Hetzelfde lot was een voorraadje chocola beschoren. Een en ander gaf uiteraard een onsmakelijke aanblik. Dit werd nog eens verergerd doordat de gangen vol zaten met spinseldraden. De rupsen hadden zich ook toegang verschaft tot een zak meel. Vervolgens vraten zij zich door het papier en begonnen met het meel van de zak die ernaast stond!!

Het is bekend, dat *Plodia interpunctella* zich voedt met een veelheid aan producten zoals allerlei noten, en diverse soorten gedroogde vruchten. Hij wordt dan ook onder de categorie van de voorraadinsekten gerangschikt. De betreffende mevrouw had de rupsen op de meest uiteenlopende plaatsen aangetroffen. De vraag was op welke manier tot bestrijding kon worden overgegaan. Hierover werd contact opgenomen met de Plantenziektenkundige Dienst in Wageningen. Men

raadde aan het huis van tot top teen te reinigen en het te bewaren voedsel onbereikbaar voor de rupsen te maken zoals het bewaren in bussen en dergelijke. Te oordelen naar het uitvoerige verhaal is het huis tot in de kleinste hoekjes geïnspecteerd. Zo werden de naden in het plafond nage trokken met sateh-stokjes en nergens was nog een plekje te vinden waar niet stofgezogen was of uitgebreid gesopt!! Naderhand bleek dat het succes had gehad. Het blijft echter zaak alert te blijven. *Plodia interpunctella* vliegt namelijk het gehele jaar door en als je een paar exemplaren over het hoofd hebt gezien, dan kan de plaag opnieuw beginnen. Verder kan de ontwikkeling van de rups twee weken tot twee jaar in beslag nemen. Dus op het moment, dat je denkt, dat je er vanaf bekend, kun je wederom bedrogen uitkomen.

In " Kleine vlinders " van J.Kuchlein staat een verspreidingskaart. Hieruit blijkt, dat hij in het noorden van ons land is waargenomen. Pas ten zuiden van de lijn Amsterdam-Zwolle lijkt hij algemeen voor te komen. In de provincie Friesland prijkt slechts een stipje en wel te Leeuwarden. Het gaat om een melding van Albarda. Dat is ruim honderd jaar geleden. En vervolgens een tweede exemplaar uit Leeuwarden namelijk van Dijkstra en wel in 1961.

Na 1961 zijn bij de Vlinderwerkgroep nog meer meldingen bekend: Appelscha (3-12-89), Ureterp (13-8-93), Hemrik (in huis op 3-5-95), Terschelling (22-5-95), Drachten (rupsjes uit schildpaddenvoer bij de familie Hoornveld; deze kwamen uit op 12-12-95) en in 1997 diverse rupsen en poppen in een pot rijst op school bij Siep Sinnema (Drachten). Daar komt dus bij: september 1998 te Wolvega!!

Philip Zeinstra.

Plodia interpunctella